

MA SZERDÁ VAN, és szerdán van a baba-mama klub. A baba-mama klub egy nagy szoba, ahol sok néni és sok gyerek van. Anyával szerdánként mi is eljövünk. Ma nem vagyunk sokan, mert esik az eső. Esőben a legtöbb baba és mama inkább otthon marad.

A baba-mama klub azért jó, mert sok olyan játék is van, ami otthon nincs. És sok gyerek is van. Otthon csak én vagyok gyerek.

Amikor Anyával először jöttünk, akkor én még nem tudtam járni, mert még kicsi voltam. De mászni akkor is lehetett. Most viszont már tudok járni, és így minden sokkal érdekesebb. A járásban az a legjobb, hogy a dolgokat el lehet vinni egyik helyről a másikra. Az pedig azért jó, mert ilyenkor a dolgok is megváltoznak, meg a helyek is. Például az építőkocka a nappaliban egészen más, mint a mosógépben. És a cipőkanál az előszobában egészen más, mint a szemetesben. És más a nappali építőkockával és anélkül, más a szemetes cipőkanállal és anélkül.

Anya azt mondja, rendetlen vagyok. Apa szerint ez jó. Ha rendtelenség van, az azt jelenti, hogy élünk. Az élet rendtelenség. Csak az emberek általában a rendet szeretik. Apa azt mondja, azért, mert a rend hatalom. És az emberek mindig hatalmat akarnak. Ha nem sikerül más emberek felett, akkor a tárgyak felett. Anya azt mondja, a rend azért jó, mert akkor könnyebb megtalálni, amit keresünk. Mindennek megvan a helye, és ha valamire szükségünk van, akkor tudjuk, hol keressük. A cipőknek az előszobában van a helyük, az építőkockáknak pedig a gyerek-szobában. Apa szerint így kezdődik a hatalom-mánia. Amikor mindig tudni akarjuk, hogy mi hol van, amikor mi akarjuk megmondani, minek hol a helye, hogy ha szükségünk van rá, akkor rendelkezésre álljon. És aki nem vigyáz, az egész életében azzal foglalkozik, hogy a dolgokat megpróbálja a helyére tenni. Aztán, amikor a lakása már úgy néz ki, mint egy múzeum, akkor elkezd az embereket is helyre tenni. És akkor már nem csak olyanokat mond, hogy a koszos edénynek a mosogatóban a helye, hanem olyanokat is, hogy az asszonynak a férje mellett a helye, a gyereknek meg a szobájában a helye. És ha már tényleg minden és mindenki a helyén van, akkor jön az absztrakció. Az absztrakció az, amikor már nincsenek dolgok, csak a dolgoknak a neve van, és valaki ezek között próbál rendet tenni. A neveket

könnyebb mozgatni, mint a dolgokat. Így gyorsabb. Ezért, ha készen vagyunk, mindig ki lehet találni új rendszereket, amelyekben az egyes dolgok neveinek megint máshol van a helyük. Az új rendszer pedig ugyanazért érdekes, amiért nekem is érdekes, ha a cipőkanalat a szemetesbe teszem, vagy ha az építőkockát a mosógépbe. Ott valahogy más. Ez a változatosság. És azt szeretjük. Ezért igazából én nem is vagyok rendetlen, csak új rendet teremtek, új rendszert. És mivel nálam minden percben változik a rend, olyan, mintha rendetlen lennék, pedig nem is. Anya az állandó rendet szereti, én a változatos rendet szeretem.

Apa szerint igazam van, ezért ő is inkább úgy fogalmaz, hogy az élet nem is rendetlenség, hanem változatos rend. Az állandó rend a hatalom, a változatos rend a játék. Ami az élet. Az emberek legtöbbször azért szomorúak, mert hiába raknak rendet az életükben, az a rend soha nem marad meg. Mert az élet változás. Változatos rend. Vagyis játék. Minden percben más a rend. A hatalom az, amikor az ember azt hiszi, ő mondhatja meg, mi legyen a rend, és azt is hiszi, ha egyszer ő megmondta, hogy mi a rend, akkor az úgy is marad. De ez nem így működik. Mert az élet erősebb. Sokkal erősebb. Az élet egy folyó. Nem érdekli, hogy az emberek szerint mi a rend. Csak

folyik. Ha gátat emelnek elé, a folyó akkor is folyik. És a végén a legnagyobb gátat is ledönti vagy megkerüli, és megy tovább a maga útján. Nem lehet megállítani. Az emberek pedig mindig szomorúak, amikor azzal szembesülnek, hogy nincs hatalmuk a folyó felett. Vagyis az élet felett.

Apa mesélte, hogy volt valamikor egy bácsi, akinek az volt a feladata, hogy felcipeljen egy nagy követ egy nagyon magas hegy tetejére. De amikor felért, a kő kicsúszott a kezéből, és legurult a völgybe. Akkor a bácsi lement, megkereste a követ, és megint elindult vele felfelé. Aztán, amikor már majdnem felért, a kő megint legurult. Apa szerint ez egy tanmese. Azért tanmese, mert tanulni is lehetne belőle, de az emberek nem szoktak belőle tanulni. Mert azt hiszik, nem róluk szól. Mindenki azt kérdi, hogy az a buta bácsi miért nem hagyta azt a nagy követ a völgyben, és miért nem csinált inkább valami mást. És mindenki azt mondja, hogy ő aztán két-három menet után biztosan belátta volna, hogy ami nem megy, azt nem kell erőltetni. De Apa szerint az emberek hiába szembesülnek újra és újra, kétszer, tízszer, százszor vagy ezerszer is azzal, hogy nincs hatalmuk az élet felett, ezt soha nem látják be. Mindig lemennek a kőért a völgybe, és elindulnak felfelé. És mindig biztosak benne, hogy most aztán már sikerülni fog. Ezt hívják reménynek.

Apa szerint a remény annak kell, aki már sokszor megtapasztalta, hogy nincs hatalma, de ezt valahogy képtelen elfogadni. A remény azért veszélyes, mert azt sugallja az embereknek, hogy ha most nincs is, később azért majd lesz hatalmuk. Hogy majd az élet egyszer úgy alakul, ahogy ők szeretnék. Pedig nem. Az élet mindig úgy alakul, ahogy neki tetszik. Az élet csak akkor alakul úgy, ahogy mi akarjuk, ha úgy akarjuk, ahogy lesz. Szóval nem kell akarni. Engedni kell. Apa szerint a legjobb dolgok az életben egyszerűen csak megtörténnek velünk. Amikor nincs szándék bennünk. Amikor engedjük, hogy a folyó vigyen minket, mint a papírcsónakot a patak. Amikor egyé válunk a vízzel, amikor nincs külön akaratunk, még azt sem akarjuk, hogy legyen úgy, ahogy a víz akarja. Azt persze felesleges is akarni, ha egyszer úgyis úgy lesz...

A baba-mama klubban egy néni beszél valamiről. Azt mondják, ő az előadó. Elmondja, szerinte hogyan vannak a dolgok. A saját rendjéről beszél. A mostani rendjéről. Én nem figyelek, mert tudom, hogy senkinek a rendje nem tart sokáig, mire végigmondja, már másképp lesz minden. A polcra leveszem a Tigris. Odamegyünk az ablakhoz. A Tigris és én nézzük, ahogy kint is változik a rend. Autók állnak, emberek fehér csíkokon mennek előttük. Aztán az emberek állnak, és az

autók mennek a csíkokon. Minden percben más a rend. Ez az élet rendje.

Az élet rendje sokkal erősebb, mint az emberek rendje. Az élet sokkal erősebb, mint az ember. Ezt mindenki tudja, de csak kevesen fogadják el.

APÁVAL A SZOBÁMBAN ÁLLUNK a polcom előtt. A polcon van egy sárga lámpa. Apa azt mutatja, hogyan kell felkapcsolni és lekapcsolni. Ha felkapcsoljuk, világít. A fény megvilágítja Apa arcát. Az én arcomat is. És a játékokat. Olyan barátságos ennek a lámpának a fénye. Fogom a kezemben a fekete kapcsolót. Felkapcsolom. Lepakcsolom. Fel. Le. Nevetek. Milyen könnyű! Milyen szép!

Letelepszünk a szőnyegre. Egy mesekönyvet nézünk. A mesékben mindig a jók győznek, a rosszak pedig elbuknak. Szerintem ez azért így elég furcsa. Apa azt mondja, ez csak első ránézésre furcsa. Egyébként teljesen érthető.

Szerinte ezt úgy lehet megérteni, hogy tudjuk, a meséket emberek írják, nem az élet. És az emberek mindig úgy írják a meséket, hogy abban a jók győzzenek. Ez ennyire egyszerű. Az élet annyival érdekesebb, mint a mesék, hogy ott nem mindig a jók győznek. De amikor az emberek leírják, hogy mi történt az életben, akkor már az

egész egyre inkább hasonlít egy meséhez. Az élet meséjét történelemnek is hívják. A történelmet is emberek írják, még hozzá mindig azok, akik győznek, akik pedig veszítenek, azokat meg sem kérdezik. Így aztán a történelemben mindig azok a jók, akik győznek, és azok a rosszak, akik veszítenek. Vagyis a történelemben is mindig a jók győznek. Van, aki ezt történelmi igazságosságnak nevezi. Mások azt mondják rá, hogy a győztesek igazsága.

Apa szerint egyébként is butaság olyanokat mondani, hogy a jó győz a rossz felett. Ugyanis ez csak annyit jelent, hogy mi fogunk győzni. Mert az ember arra mondja, hogy jó, amivel ő egyetért. És mindig azok a jók, akik a jóval egyetértenek, vagyis azt tartják jónak, amit ő maga is jónak tart. Egyszóval hasonlóan gondolkodnak, mint ő. Amikor az ember a jókról beszél, mindig önmagáról beszél, és azokról, akik szerinte hasonlóan gondolkoznak. Ezért jelenti azt a „jó győzni fog a rossz felett”, hogy mi fogunk győzni. Még hozzá azok felett, akik másképp gondolkodnak.

Pedig igazából nem is fontos, hogy ki hogyan gondolja, mert a valóság attól még olyan, amilyen. Mindegy, hogy ki hogyan gondolja. Régen például mindenki azt gondolta, hogy a Nap kering a Föld körül. De attól még nem úgy volt. Pontosabban, most mindenki azt gondolja, hogy nem úgy volt, mert most másképp gondoljuk. De

azon veszekedni, hogy ki hogyan gondolja, nagy butaság.

Apa szerint csak az akarja, hogy mindenki úgy gondolkodjon, ahogyan ő gondolkodik, aki nem biztos a dolgában. Aki folyton attól retteg, hogy esetleg kiderül, ő nem is gondolkodik jól. Aki attól fél, hogy kiderül, mégis azoknak van igazuk, akik másképp gondolják. Az ilyen emberek igazából mindenkitől félnek, mert ők sem teljesen buták, és tisztában vannak vele, hogy egy kicsit még azok is másképp gondolják, akik hasonlóan gondolkodnak.

Ha pedig azt nem tudják elérni, hogy mindenki ugyanúgy gondolkozzon, ahogyan ők, nem marad más választásuk, mint szépen sorban elhallgattatni mindenkit, aki másképp gondolkodik. Először szövetségeseiket keresnek, és velük együtt harcolnak azok ellen, akik nagyon mások, vagy nagyon másképp gondolkodnak. Aztán, amikor azokat már elhallgattatták, akkor a szövetségeseik ellen fordulnak, hiszen azok is egy kicsit másképp gondolkodnak. Az ilyen embereket hívják diktátoroknak. A diktátoroknak ezért aztán mindig az a sorsuk, hogy teljesen magukra maradnak, ugyanis annyira rettegnek mindenkitől, aki egy kicsit is más, mint ők, hogy a végén a saját szövetségeseiket is elűzik maguk mellől.

Amikor a diktátor egyedül marad, akkor a többiek kimondják, hogy a diktátor nem jól gondol

kodott. És akkor szólnak neki, hogy most már megnyugodhat, most már nem kell félnie attól, hogy ez kiderül, mert már kiderült.

Aki folyton attól fél, hogy a többiek szerint ő nem jó, arra azt mondják, hogy kisebbségi komplexusban szenved. A diktátorok ilyenek. De a többiek véleményétől csak az fél, aki nem ismeri önmagát. Ezért kell megismernünk önmagunkat, hogy ne féljünk mások véleményétől, és ne legyünk diktátorok. A diktátorok ugyanis mindig elbuknak, mert nem természetes, amit csinálnak.

A diktatúrában az is rossz, hogy mindig ugyanannak van igaza. Mindig ugyanaz a csapat nyer. Aztán a végén már nem is áll ki velük senki, mert ki akar folyton veszíteni. Ilyenkor a győztes csapat már csak az üres kapuba rugdossa a labdát. De ez nagyon unalmas, és egy idő után már a csapattagok sem élvezik. Ha nincs senki, aki másképp gondolja, akkor felesleges bárhogy is gondolni. Mert akkor nincs meccs. Nincs játék, nincs élet.

Ezért az élet nem olyan, hogy a jó győz a rossz felett. Az élet játék, és a játékhoz legalább két csapat kell. Ettől lesz meg a feszültség, a dinamika. Ezért mondják azt, hogy amíg ember van a földön, mindig lesz jó és rossz. Mert különben dögunalmas lenne, mint a diktatúrában. A jók, miután legyőzték a rosszat, már csak az üres kapuba rúgnák a labdát. Az életben viszont soha nem lehet tudni, ki nyeri a következő meccset, mert az

is dögunalmas lenne, ha már előre lehetne tudni az eredményt.

A mesék is diktatúrák. Előre lehet tudni, hogy a jók fognak nyerni. Ők játszanak hazai pályán. A rossz csak szükséges rossz. A rosszaknak nem is kell elnyerniük méltó büntetésüket, mert nekik már az is épp elég büntetés, hogy a mesékben kell szerepelniük. Szegények csak asszisztálnak a hazai csapatnak, hogy legyen ki ellen nyerni. A mesében még a bíró is a hazai csapatnak szurkol. A mesében senki nem szurkol a rosszaknak. Ha én rossz lennék egy mesében, biztos nem állnék ki így a jókkal! Mert ez így nem tisztességes. Milyen játék az, ahol eleve lehet tudni, hogy ki fog nyerni? Milyen játék az, ahol nem tisztelik az ellenfelet? Ahol levágják az ember fejét, csak azért, mert sárkány? Meg azt mondják rá, hogy gonosz, csak azért, mert farkas?

A mesékben a jók nem is jók! Mindig csak bántják a rosszakat, pontosabban azokat, akikre ők rámondják, hogy rosszak. Mert ők mások, vagy mert másképp gondolkodnak. A mese a jók diktatúrája.

Szerencsére az életben nem úgy van, mint a mesékben. Az élet sokkal izgalmasabb. És igazságosabb. Az életben van értelme a játéknak, nem olyan unalmas. Az életben jónak lenni nem azt jelenti, hogy mindig mi győzünk. Az életben jónak lenni azt jelenti, hogy van, amikor mi győ-

zünk, és van, amikor nem. Az életben rossznak lenni ugyanezt jelenti: van, amikor mi győzünk, és van, amikor nem. Szóval mindegy is, csak nézőpont kérdése, attól függ, hogy épp melyik oldalon állunk, és hogy épp melyik oldalról nézzük. A jó és a rossz ugyanúgy egy dolognak a két oldala, mint a szegénység és a gazdagság, meg a nappal és az éjszaka. Egyik sincs meg a másik nélkül. Ahhoz, hogy a jó jó lehessen, szüksége van a rosszra. Vagyis a rossz segít a jónak, hogy az jó lehessen. Aki pedig a jónak segít, az annyira nem lehet rossz. A jó ugyanígy segít a rossznak, hogy az rossz lehessen. Aki pedig a rossznak segít, az annyira nem is jó.

Nézem a mesekönyvet. Nézem a világot. A mese a remény. Azt mutatja, milyen lenne a világ, ha az embereknek mégis lenne hatalmuk az élet felett. Unalmas lenne. Diktatúra lenne. Minden a helyén lenne. Senki nem lenne rossz, mert ki akarna folyton veszíteni? Mindenki jó lenne. Mindenki egyforma lenne. És egész nap csak az üres kapura rúgnák a labdát, és tapsolnának maguknak.

Apa azt mondja, az emberek ezt általában nem szokták ennyire végiggondolni, mert csak odáig jutnak el, hogy milyen kár, hogy az élet nem úgy működik, ahogy ők akarják, azt már nem szokták elképzelni, milyen szörnyű lenne, ha úgy működne. Pedig volt már rá példa. Volt már jó néhány diktatúra a világon. De úgy látszik, hiába. Ezt a

leckét eddig még nem sikerült megtanulni. Ezért újra és újra ismételni kell. Az emberek pedig ismétlik is szorgalmasan. Szegény diktátorok, mióta világ a világ, próbálják megértetni az emberekkel, hogy a diktatúra nem jó, mindig ugyanaz a vége. De hiába próbálkoznak! Amikor épp nincs diktatúra, az emberek mindig elkezdik bántani azokat, akik mások, akik másképp gondolkodnak. Aztán, amikor már csak azok maradnak, akik nagyjából egyformák, akkor létrejön a diktatúra. Amikor meg diktatúra van, egy idő után azt unják meg, hogy mindig a diktátornak van igaza, és akkor néhányan elkezdenek másképp gondolkodni. Amikor pedig már sokan gondolkodnak másképp, akkor a diktátort megkérlik, hogy fejezze be. Aztán kezdődik minden előlről. Mindenki ugyanazt akarja, aztán nem akarja mindenki ugyanazt. Egyszer ezt, egyszer azt. Ez is csak egy nagy kerék, ami nem megy sehova.

A NAPPALIBAN A BÚTOROK csendben sütikéreznek a délelőtti fényben.

A tévében egy bácsi beszél a bűnről, a szenvedésről, a megbocsátás erejéről meg a szeretetről. A bácsinak fekete ruhája van, és a hangja olyan, mintha mindenkire haragudna. Aztán elmondja, hogy sokat kell imádkozni, meg kell bánni a bűneinket, meg még egy csomó dolgot arról, hogyan

kell élni, mert aki nem úgy él, ahogy ő mondja, annak rossz lesz majd a halála után. A többiek bólogatnak.

Apa azt mondja, ezek birkák. Csak úgy néznek ki, mintha emberek lennének, de igazából birkák. Nem használják se az eszüket, se a szívüket. Apa szerint a túlvilág a mesék továbbfejlesztett változata, ahol aztán tényleg minden úgy van, ahogy az emberek akarják. Ezen a világon nem az emberek irányítanak, a túlvilágon viszont igen. És a legjobb az egészben az, hogy a túlvilágra el is lehet menni, egyszerűen csak meg kell halni hozzá.

A túlvilágot két részre szokták osztani: mennyországra és pokolra. Ha valaki rossz volt az életben, az a pokolba kerül, aki pedig jó volt, az a mennyországba. És az életben mindenki maga döntheti el, hogy ő jó lesz vagy rossz lesz. Ez a szabad akarat. Apa szerint ezzel csak az a baj, hogy az akarat soha nem szabad. Mert az ember soha nem tud rosszat akarni magának. Úgyhogy, aki rosszat tesz, az is csak azért teszi, mert azt reméli, hogy attól neki majd jobb lesz. Az ember mindig csak jót akar magának. És mivel a pokol nem jó senkinek, oda igazából senki nem akar menni. Ezért találtak ki egy bírót, aki eldönti, hogy ki hova menjen, mert az emberek ezt nem tudják rendesen eldönteni. És azóta az embereknek már nem is az a fontos, hogy jók legyenek, hanem csak az, hogy a bíróval elhitessék, hogy jók, mert most már csak

az számít, hogy a bíró milyennek látja őket. Ezért olyan sok az alakoskodó azok közt, akik így gondolkodnak. Az alakoskodó az, aki másnak mutatja magát, mint amilyen. Aki be akarja csapni a bírót. Akit az ember szeret, azt nem akarja becsapni. Úgyhogy az alakoskodók nem is szeretik a bírót.

Apa szerint ez nagyon ravasz játék, de igazából ez sem más, csak egy elkeseredett próbálkozás arra, hogy az ember hatalmat szerezzen. Az élet felett nem sikerült, úgyhogy kitalálták az élet utáni életet mindenféle szabályokkal, és most ott próbálnak jó pozíciókat szerezni. Mégpedig azzal, hogy állandóan úgy viselkednek, hogy a bíró azt higgye, ők jók. És mivel igazából ők sem hiszik magukról, hogy jók lennének, ráadásul a bíró mindent tud, ez egy elég nehéz játék. Cselesnek kell lenni. A bírót nagyon nehéz átverni, igazából nem is lehet. De ők azért megpróbálják. Például vannak, akik azt mondogatják, hogy ők nem is jók, nem méltók a mennyországra, de közben úgy gondolják, hogy aki ilyeneket mond, azt a bíró jónak tartja. Ők az álszentek. Az igazi szentek másoknak akarnak jót. Az álszentek maguknak. De vannak, akik ennyire nem bonyolultak, ők azt mondják, jónak lenni nem más, mint betartani, amit a bíró mond. Mert azt hiszik, a bíró is csak olyan, mint egy rossz apuka, aki megmondja a gyerekeknek, hogyan kell élni, és csak az engedelmes gyerekeket szereti. Ezért gondolják úgy, hogy ha ők azt teszik, amit

mond, akkor cserébe mehetnek a mennyországba. Mert az üzlet az üzlet. Aki pedig úgy érzi, hogy nem bírja betartani az előírásokat, az azt mondja, bőven elég az is, ha az ember elhiszi, hogy egyáltalán van bíró, ha meg ez mégsem elég, akkor a bíró úgymint megbocsát, mert a bíró jószágos. Bár azért mindenkinek nem bocsáthat meg, mert akkor nem lesz senki a pokolban.

Apa szerint ezt az egészet csak azok találták ki, akik gyengék voltak ahhoz, hogy élvezzék az életet. És azóta azzal vigasztalják magukat, hogy akinek most jó, annak a túlvilágon majd rossz lesz, és akinek most rossz, annak meg jó lesz. Aki például gazdag, az már eleve elfelejtheti a mennyországot. Aki viszont szegény, az egész jó esélyekkel indul. A lényeg, hogy szenvedni kell. Mert csak annak lesz jó a túlvilágon, akinek most rossz. Ebből lett az, hogy akinek most rossz, az csak jó ember lehet, akinek pedig most jó, az csak rossz ember lehet. Ezért mondják, hogy az élet igazságtalan. De az ember igazából végig arra vágyik, hogy neki jó legyen, meg hogy gazdag legyen, csak akkor jönnek a feketeruhások, és azt mondják rá, hogy ő rossz, és a pokolra kerül. Vagyis aki rossz, annak rossz lesz. Tehát akinek most jó, az rossz, és annak biztosan rossz lesz. Ezért aztán az emberek elkezdtek úgy csinálni, mintha nekik nem is lenne jó. Sőt, egyesek komolyan arra vágnak, hogy ne vágyjanak arra, amire igazán vágnak,

vagyis arra, hogy nekik jó legyen. De az egész mögött akkor is csak egyetlen vágy rejtőzik, mégpedig az, hogy a mennyországba jussanak, vagyis hogy végül mégiscsak nekik legyen jó. Azért akarják, hogy most ne legyen jó nekik, hogy később majd jó legyen. Apa erre mondja, hogy halogatják a boldogságot. Hogy elbénázzák az életüket. Ahelyett, hogy boldogan élnének, hagyják, hogy a feketeruhások átverjék őket, és a végén már ők is átverik magukat.

Ennyi átverést pedig az ember esze egyszerűen nem bír ki. Elromlik. Ezért nem szabad sokat gondolkozni az eszünkkel azon, amiről nem tudunk semmit, mert a végén elromlik az eszünk. Ha pedig elromlik az eszünk, elkezdünk olyasmit művelni, ami nekünk és másoknak is rossz. És közben komolyan azt hisszük, hogy ettől aztán tényleg mindenkinek jó lesz.

A szíve mélyén mindenki érzi, hogy ezt az egészet valahol nagyon elrontották ám, csak már olyan régóta beszélgetnek az ilyen agyrémekről, és annyit gondolkodtak meg annyit vitatkoztak arról, amit senki sem tud, hogy a legtöbben képtelenek ellátni a szívükig. Mindenki csak mondja a magáét. Konferenciákat tartanak arról, hogyan kell elhinni azt, amit senki se tud. Aztán időnként csúnyán össze is vesznek, és néha még háborúznak is, hogy eldöntsék, kinek van igaza. Mert aki megnyeri a háborút, annak mindig igaza van.

Félelmetes ez a fekete ruhás bácsi. Most már tűzről és fájdalomról beszél. Azt mondja, aki nem lesz olyan, mint a gyerekek, az nem jut be a mennyországba. De szerinte ez nem azt jelenti, hogy a gyerekek bejutnak.

Apa gyorsan kikapcsolja a tévét, mert látja, hogy félek a fekete bácsitól, és attól, amit mond. Nekem adja a távirányítót, mert tudja, hogy azt szeretem. Nem tudom, hogy én gyerekként lehetek-e olyan, mint a gyerekek. Nem tudom, elég jó vagyok-e a mennyországhoz. Ha a pokolra jutok, akkor Anya és Apa azért velem jöhet? Biztos nem, mert úgy nem is lenne annyira rossz. Tehát, ha én a pokolra jutok, akkor ők biztosan a mennyországba mennek, hogy nekem a pokolban nagyon rossz legyen. De ők a mennyországban hogyan lehetnek úgy boldogok, hogy én nem leszek velük? Hogyan lehetnek úgy boldogok a mennyországban, ha tudják, hogy én a pokolban vagyok?

Apa azt mondja, a fekete ruhás bácsiktól sem szabad félni, és attól sem, amit mondanak. Ez az egész csak egy játék. Ezt csak a birkák nem tudják. És csak a birkák hiszik el ezeket a szövegeket. Mert a birkák nagyon féltősek. Én pedig nem vagyok birka. Én ember vagyok. Úgyhogy én nem félhetek. Engem nem félemlíthet meg senki. Ha a szívemre hallgatok, tudom, hogy ez csak játék. Tudom, hogy semmi bajom nem eshet. Tudom, hogy mindenki jó, még a fekete ruhás bácsi is. És

csak azért beszél ilyen hangosan, mert aki fél, az mindig hangosan beszél.

A félelemmel az a baj, hogy ha egyszer befészeli magát az emberbe, akkor utána már nagyon nehéz megszabadulni tőle. Apa szerint a fekete ruhások a félelemkeltésben profik. Nekik ez a dolguk. Ezért kapják a pénzüket. Az emberek ezért fizetik őket. Mert sokan imádják a rémtörténeteket. Akik jobban szeretnek félni, mint élni.

Odabújok Apához. A nappaliban mély a csend. Érzem, ahogy a félelem elolvad a hasamban. Szétfolyik bennem, mint a meleg tej az esti elalvás előtt. Apa ringat. Én nem tudom, mi a jó abban, ha az ember fél. Apa azt mondja, ne gondolkozzak most ezen. Ne is gondolkozzak, csak hagyjam, hogy a csend keresztülmenjen rajtam. Engedjem el ezt a gondolatot, engedjek el mindent. Nincs mennyország, nincs pokol, nincs fekete ruhás bácsi sem, nincsenek birkák, ez csak néhány felvillanó kép volt. Engedjem, hogy a csend kimossa őket a fejemből.

Apa ünnepélyesen megígéri, a jövőben sokkal jobban fog vigyázni arra, hogy mit nézek meg a tévében. Mert az ilyen rémtörténetekhez én még nagyon kicsi vagyok, mert túl sok mindent elhiszek. A hit pedig nagyon veszélyes dolog.

